

Gyógynövénytermesztés sajátosságai

- gyűjtés / termesztés,
- fajgazdagság,
- számos iparágak biztosít alapanyagot,
- termelés utolsó lépése: elsődleges feldolgozás,
- egyes munkafolyamatok igen bonyolultak → nagy kézimunka igény,
- vidéki lakosság foglalkoztatása,
- gyengébb termőképességű területek is hasznosíthatóak,
- alacsony felvásárlási ár – feldolgozottsági fok!

A világ és Európa gyógynövénypiaca

Világszerte mintegy 70 000 növényfajt hasznosítanak gyógynövényként !
(WHO – 20 000 növényfaj, EU – 2000 faj)
Fitomedicinák forgalomnövekedése átlagosan 10% / év

Globális áruforgalom felmérése – megoldatlan

- „gyógy- és aromanövények” → sokféle faj, különböző feldolgozottságú termékek,
- nemzetközi kereskedelemről kevés adat
- nemzetközi adatbázisok → eltérő vámtarifacsoport

- nemzetközi statisztika → gyógyászati alapanyagok és az egyéb felhasználásra kerülő gyógynövényeknél (élelmiszer v. nyersanyag) a megjelölés hiánya,
- országoként a gyógynövény-alapanyagú termékek besorolása nem egységes,
- legtöbbször termékek alkotóelemeként kerülnek kereskedelmi forgalomba,
- kereskedelem jelentős része kis- és középvállalkozások révén → konkurencia, feketepiac.

Az európai gyógynövénytermesztés néhány jellemző adata

Összterület kb. 70 000 ha
kevés! oka:

- kézimunka-igényes, költséges,
- trópusi klímájú területen hatékonyabb termesztés,
- energianövények termesztésbevonása → bioetanol program

Termesztésben lévő fajok száma = kb. 130-140
Főbb termesztett fajok : levendula, mák, konyhakömény, édeskömény, borsmenta,
Legnagyobb termelők: Franciaország, Lengyelország, Spanyolország, Magyarország.

Hazai gyógynövénytermesztés

- II. vh. után államosítás: **Herbária Központ**,
- földműves-szövetkezetek, feldolgozó üzemek, gyógynövény szaküzletek,
- 1960-as években vált önálló kertészeti ágazattá,
- Magyarország lett **Európa legnagyobb exportőre**,
- 1970-es években Magyarországon 12 gyógynövény feldolgozó üzem → **GYNKI** : ellenőrzés, minősítés → export a **Medimpex**-en keresztül,

- 1980-as évek: termőterület, exportvolumen tovább nő (egyre több feldolgozott termék is) **37-42 ezer ha, 35-40 ezer t drog/év,**
- 1990-es évek – rendszerváltás, struktúraváltás,
- 2000-: termelés fokozatosan visszaesik,
- 2004.: EU-csatlakozás, nagy remények,
- 2008-: az ágazat erőteljes visszaesése,
- napjainkban (Gyógynövény Szövetség és TermékTanács becslése szerint) :
 - termőterület kb. **15-20 ezer ha,**
 - termelt száraz drog: **15-20 ezer t,**
 - foglalkoztatottak száma: kb. **20-25 ezer fő,**

- gyűjtés és –term. termelési értéke: 10 mrd Ft,
- gyógynövény-felvásárlás, elsődli. feldolg.: 20-25 cég,
- másodlagos feldolgozás (élelm.ipari és gyógyászati célú): 50-100 cég
- gyógynöv.tartalmú teák, egyéb készítmények összforgalma kb. 50 mrd Ft,

Fontosabb vadon termő gyógynövények

Gyűjtött drog	Friss drogtömeg (t/év)
kamillavirág	500
vadgesztenye	400-500
csalánlevél	300-400
csipkebogyó	200-250
bodzabogyó	150
cickafark	50-100
aranyvessző	100
mezei zsurló	50-80
bodzavirág	50-75
hársvirág	40-50
fagyöngy	30-50

Fontosabb termesztett gyógynövények

Faj	Terület (ha/év)
Mák	10 000
Olajtök	5 000
Mustár	1 000 – 2 000
Édeskömény	700
Máriatövis	500 – 600
Kapor	300
Ánizs	200
Kamilla	150
Koriander	100 – 150
Konyhakömény	100
Borsfű	100
Cickafark	35
Levendula	30-40